

● Miljåtilsynsplan

2017-2021

for

Bornholms
Regionskommune

BORNHOLMS
REGIONSKOMMUNE

Kolofon: Bornholms Regionskommune; Marts 2017
Udarbejdet af: Teknik og Miljø
Layout og tryk: Teknik og Miljø
Journalnummer: 09.0012G01-0001
Sagsbehandler: Hanne-Jytte Vejdiksen
Kortbilag: Geodatastyrelsen

Indhold

Plan for miljøtilsyn 2017 -2021	2
Hvad er en tilsynsplan.....	2
Beskrivelse af Bornholms Regionskommune	2
Væsentlige miljøproblemer.....	3
Sådan beskytter vi jord og grundvand.....	3
Sådan beskytter vi vandløb, søer og hav.....	3
Sådan forbygger vi støj- og lugtgener	3
Renere teknologi	4
Ressourcer og affald.....	4
Virksomheder og landbrug i Bornholms Regionskommune.....	4
Miljøtilsynsindsats	5
Miljørisikovurdering:	5
Miljøtilsyn–basistilsyn, prioriteret tilsyn og kampagnetilsyn.....	7
Samarbejdsrelationer med andre myndigheder	8

Miljøtilsynsplan 2017- 2021

Plan for miljøtilsyn 2017 -2021

Et forslag til overordnet plan for miljøtilsyn på virksomheder og landbrug i Bornholms Regionskommune har været i fire ugers offentlig høring fra den 18. januar 2017 til den 15. februar 2017.

Regionskommunen modtog ingen bemærkninger til planen i den forløbne høringsperiode.

Hvad er en tilsynsplan

Tilsynsplanen fortæller virksomheder, borgere og andre myndigheder, hvordan Bornholms Regionskommune fører tilsyn på virksomheder og landbrug. Alle kommuner skal lave en 4 årig tilsynsplan jf. tilsynsbekendtgørelsens § 3. (Bekendtgørelse om miljøtilsyn, nr. 497 af 15.5.2013) Tilsynsplanen skal indeholde:

- En angivelse af det geografiske område, som planen omfatter
- En vurdering af hvilke væsentlige miljøproblemer, der er i kommunen
- En fortegnelse over virksomheder og landbrug, der er omfattet af IE-direktivet
- En beskrivelse af, hvordan et tilsynsbesøg tilrettelægges og gennemføres samt selve tilsynsindsatsen.
- En beskrivelse af hvorledes vi samarbejder med andre myndigheder.

Tilsynsbekendtgørelsen indeholder krav om tilsynsfrekvenser for nogle typer af virksomheder og landbrug. Disse frekvenser erstatter den gældende aftale mellem KL og Miljøstyrelsen om minimumsfrekvenser for samlet tilsyn fra 2005.

I den nye bekendtgørelse skal de tilsynspligtige virksomheder og landbrug miljørisikoscores, og tilsyn skal planlægges efter den enkelte virksomhedsscore.

Beskrivelse af Bornholms Regionskommune

Bornholms Regionskommune består af ca. 21 byområder spredt på øen, der er præget af skov, vand og åbent land. Der er ca. 39.800 indbyggere i kommunen og 16.774 beskæftigede ultimo 2016.

Bornholm har en samlet størrelse på 587 kvadratkilometer. Øen har en kyststrækning på 158 kilometer og er kendetegnet ved en fantastisk naturrigdom. Bornholm er landets mest skovrige, med Danmarks tredjestørste skov Almindingen midt på øen. Skov, strand, klipper og idylliske byer samt ikke at forglemme de helt enestående højlyngsområder er sammen med vandfaldene og sprækkedalene karakteristiske for Bornholm.

Bornholms Regionskommune har store grundvandsforekomster til vandforsyningen samt borgere og erhvervsliv i kommunen. Dette stiller store krav til beskyttelsen af vandindvindingsområderne, da disse er særligt sårbare overfor forurening. Områderne er defineret som ”områder med særlige drikkevandsinteresser.”

Væsentlige miljøproblemer

Bornholms Regionskommune har i gennem mange år udført tilsyn som samlet tilsyn, det vil sige hvor alle virksomhedens miljøforhold kontrolleres. Der er blevet ført tilsyn på alle typer virksomheder indenfor kategorien af "tilsynspligtige virksomheder og landbrug med aftale om minimumsfrekvenser".

Tilsynet udføres, for at beskytte natur og miljø mod virksomhedernes emissioner og håndtering af affald- og råvarer, så de ikke udgør en risiko for menneskers livsvilkår, eller dyre- og planteliv.

Derudover vil vi gerne sikre et rent og godt miljø for alle og beskytte og bevare de mange naturområder.

Beskyttelse af drikkevand og grundvand er en vigtig parameter ved tilsyn, da rigtig mange aktiviteter foregår ovenpå grundvandsmagasinerne. Derudover vil vi gerne sikre et rent og godt miljø for alle og beskytte og bevare de mange naturområder.

På miljøtilsynet og i sagsbehandlingen er vi som myndighed særligt opmærksomme på, at virksomhedernes og landbrugenes indretning og drift ikke udgør en risiko for:

- Jord- og grundvandsforurening
- Driften af det kommunale kloaksystem og renseanlæg
- Vandløb, søer og havet
- Væsentlige lugt- og støjgener for omkringboende
- Ressourcespild

Generel ryddelighed på udendørs arealer bidrager desuden til at mindske gener for naboer.

- Udledning af miljø- eller sundhedsskadelige kemiske stoffer til luften
- Udledning af miljø- eller sundhedsskadelige kemiske stoffer via kloak til rensningsanlægget/vandmiljøet
- Forurening af jord og vandmiljø ved forkert håndtering af miljøfarligt affald
- Gener for omkringboende i form af støj, vibrationer, lugt, lys, støv, m.v.

Sådan beskytter vi jord og grundvand

Rigtig meget af grundvandet på Bornholm indvindes til drikkevand. På tilsynet kontrollerer vi, at farligt affald og kemikalier opbevares forsvarligt, det vil sige fx på en tæt belægning og under tag med mulighed for opsamling af eventuelt spild. Store tanke til benzin og olie bliver kontrolleret for, om de er tætte, så risiko for forurening af jord og drikkevand bliver minimal.

Sådan beskytter vi vandløb, søer og hav.

Det er vigtigt, at virksomheders spildevand ikke indeholder stoffer, der kan skade kloaksystemet, driften af renseanlægget eller vandløb, søer og hav. For at sikre dette, laver vi spildevandstilladelser til virksomheder med krav til driften og udledningen.

Sådan forbygger vi støj- og lugtgener

Støjende og lugtende aktiviteter skal generelt ske for lukkede døre og i dagtimerne af hensyn til naboer. Hvis vi får en henvendelse om støj- og lugtgener, vurderer vi, om genen er så stor at virksomheden må foretage ændringer, for at kunne overholde reglerne.

Renere teknologi

Nogle miljøproblemer kan vi afhjælpe med anvendelse af renere teknologi (best available technology, BAT) herunder fx udfasning af farlige og uønskede stoffer. Det er især i forbindelse med udarbejdelse af miljøgodkendelser, at der kan stilles krav. Ellers vejleder vi og drøfter muligheder for optimering af ældre produktionsanlæg og indholdsstoffer i spildevand.

Ressourcer og affald

Bornholms Regionskommune fører tilsyn med, at virksomhederne kildesorterer, det af erhvervsaffaldet, som kan bruges igen. Det gælder fx genanvendeligt papir, pap, karton, plast, glas, metal og træ.

Ressourcepil kan undgås ved korrekt sortering af affaldet, så mest muligt kan genanvendes. Bornholms Regionskommune kontrollerer bl.a. at virksomhederne anvender registrerede affaldstransportører og indsamlere, så det sikres, at affaldet kommer til godkendte anlæg. Endvidere ses der på CO₂-reduktion.

Virksomheder og landbrug i Bornholms Regionskommune

Bornholms Regionskommunes husdyrbrug er kendetegnet ved primært at bestå af svine- og kvægproduktion. Den samlede husdyrproduktion på Bornholm er ikke blevet udvidet væsentligt over de seneste 5 år, men husdyrproduktionen er blevet koncentreret på færre bedrifter, og der er et fald i antallet af leverandør til slagteri og mejeri.

Det skal påpeges, at kvæg, svin og pelsdyrproduktion er de store bidragydere til den totale husdyrgødningsproduktion, hvor heste, får, geder mv. kun bidrager i mindre omfang.

Bornholms Regionskommune fører miljøtilsyn på landbrugsejendommene i kommunen. Gennem disse tilsyn arbejdes der for at miljøet bliver højt prioriteret, og det sikres, at bestemmelserne i lovgivningen bliver efterlevet.

I 2016 er der registreret 386 virksomheder og 214 landbrug, som vi fører et løbende og opsøgende miljøtilsyn med. Det er virksomheder og landbrug, som er omfattet af brugerbetaling for miljøtilsyn.

IE- virksomheder (særlig forurenende virksomheder der har miljøgodkendelse)

IED-virksomheder og – husdyrbrug.

IED-virksomheder er på baggrund af deres størrelse og karakter opført på bilag 1. til bekendtgørelse om godkendelse af listevirksomhed.

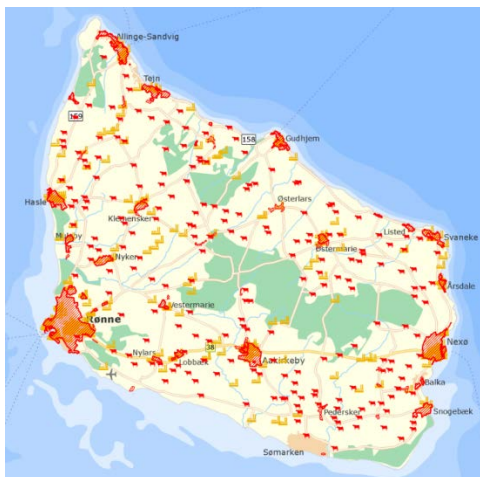
IED-husdyrbrug er defineret i husdyrlovens § 12., stk. 1 nr. 1-3 som:

1. 270 dyreenheder, hvis mindst 90 pct. Af dyreenhederne stammer fra årssøer med tilhørende smågrise indtil 30 kg, eller 750 stipladser til søer.
2. 210 dyreenheder, hvis der er tale om slagtesvin(over 30 kg), eller 2.000 stipladser til fedesvin(over 30 kg)
3. 100 dyreenheder, hvis der er tale om slagtekyllinger, 230 dyreenheder, hvis der er tale om æglæggende høns, eller 40.000 stipladser til fjerkræ.

Tilsynsfrekvensen for IED-virksomheder og husdyrbrugene kan ved denne risikoscore ikke fraviges.

I Bornholms Regionskommune er der 30 virksomheder, der har status som IED-virksomhed.

Derudover har vi tilsyn med 3. svømmehaller, 1 varmtvandsbassin, samt 34 andre bassiner(på campingpladser, hoteller m.m.), 23 strandområder, 19 alm. vandværker samt en række øvrige virksomheder kaldet § 42 virksomheder. Det er fx lagervirksomheder, detail- og engrosbutikker, mindre entreprenører, maskinværksteder, håndværkere og mindre produktions-virksomheder.

Fordeling af by- og landzone. Dyrehold markeret med et ”lille dyr”

For husdyrbrugets vedkommende er der i Bornholms Regionskommune 30 ejendomme, der på nuværende tidspunkt har status som IED-husdyrbrug. På bilag 1 er angivet en liste over de pågældende husdyrbrug. Listen ajourføres løbende.

Miljøtilsynsindsats

Med den nye tilsynsbekendtgørelse skal alle virksomheder, som er omfattet af brugerbetaling, miljørisikovurderes ud fra parametre om miljøledelse, og systematik, lovoverholdelse, forekomst af farlige stoffer og oplag af mængder samt beliggenhed i forhold til sårbarhed overfor grundvand og boligområder.

Der skal foretages en risikovurdering af IE-direktiv virksomheder i 2013, de øvrige godkendelsespligtige virksomheder skal vurderingen foretages inden 1. januar 2014 og resten inden den 1. november 2015. Risikovurderingen skal bidrage til at fastsætte den fremtidige tilsynsfrekvens efter beregningsreglerne i bilag 1 i tilsynsbekendtgørelsen sammen med den nye tilsynsmodel.

Indtil virksomhederne er risikovurderet skal kommunen sikre, at basistilsyn og prioriterede tilsyn gennemføres i overensstemmelse med de årlige tilsynsmål i bekendtgørelsen. Den nye tilsynsmodel medfører, at der som minimum føres basistilsyn med alle de mest miljøtunge virksomheder og husdyrbrug inden for en 3-årig periode. Dette gælder virksomheder og husdyrbrug, der er miljøgodkendte. Øvrige, ikke-godkendelsespligtige virksomheder og husdyrbrug skal mindst have tilsyn hvert 6. år.

Der er desuden fastsat et mål for den samlede tilsynsaktivitet i de 2 virksomhedskategorier. Tilsynsaktiviteten – fysisk tilsyn på virksomheden er fastsat i bekendtgørelsen som en vis procentdel af virksomheder og husdyrbrug i de to kategorier.

Miljørisikovurdering:

I henhold til miljøtilsynsbekendtgørelsen skal kommunen foretage en miljørisikovurdering af samtlige virksomheder og husdyrbrug, der er omfattet af bekendtgørelsens § 1, stk. 2.

Målet er, at tilsynene på baggrund af en miljørisikovurdering målrettes de virksomheder og husdyrbrug, der udgør en særlig risiko for miljøet. Miljørisikovurderingen baseres på kommunens aktuelle viden om virksomhederne, og anvendes som et administrativt prioriteringsværktøj.

I miljørisikovurderingen opereres der med 5 vurderingsparametre:

1. Miljøledelse, systematik og miljøforbedringer
2. Regelefterlevelse
3. Oplag (farlighed, mængde og tilstandsform samt risiko for uheld med husdyrgødning,)
4. Aktuell emission (farlighed, mængde og spredning samt husdyrbrugs størrelse)
5. Sårbarhed (opgjort som afstand til følsomme områder)

I Bornholms Regionskommune er der 214 landbrug og 386 industrivirksomheder, som kommunen skal miljørisikovurdere.

Fordelingen på virksomhedstyper og husdyrbrug fremgår af nedenstående tabel.

	Antal virksomheder/husdyrbrug	Tilsynsfrekvens Basistilsyn interval afhængig af risikoscore	Årlige mål for tilsynsaktiviteten
IE-virksomheder	1	1-3 år	Mindst 40 % skal have fysisk tilsyn hvert år
IED-husdyrbrug	30	1-3 år	Mindst 40 % skal have fysisk tilsyn hvert år
Øvrige miljøgodkendelsespligtige virksomheder og husdyrbrug, der er godkendt efter §§11 og 12	26	1-3 år	Mindst 40 % skal have fysisk tilsyn hvert år
Husdyrbrug over 75 DE	82	1-3 år	Mindst 40 % skal have fysisk tilsyn hvert år
Bilag 1 virksomheder inkl. renserier	315	1-6 år	Mindst 25 % skal have fysisk tilsyn hvert år
Autoværksteder	115	1-6 år	Mindst 25 % skal have fysisk tilsyn hvert år
Landbrug /husdyrbrug over 3 DE under 75 DE	106	1-6 år	Mindst 40 % skal have fysisk tilsyn hvert år
§ 16 arealer	14	1-6 år	Ingen minimumskrav

Miljøtilsyn–basistilsyn, prioriteret tilsyn og kampagnetilsyn

Bornholms Regionskommune har gennem mange år udført miljøtilsyn på virksomheder og landbrug som samlet tilsyn. Tilsynene udføres som varslet tilsyn eller uvarslet afhængig af virksomheden/landbruget og de informationer, vi har om virksomheden, samt hvad det aktuelle tilsyn omfatter. Tilsynsarbejdet består af:

- fysisk tilsyn på virksomheden, hvor miljøforhold gennemgås og kontrolleres
- administrative tilsyn, hvor forskellige data fra virksomheden kontrolleres ved skrivebordet.

Den nye tilsynsbekendtgørelse lægger op til en yderligere differentiering af typen af tilsyn. Der anvendes nedenstående begreber:

1. **Basistilsyn** – et samlet tilsyn, hvor alle miljøforhold på virksomheden eller landbruget gennemgås.

2. **Prioriteret tilsyn** – et tilsyn udover basistilsyn målrettet virksomheder og landbrug, hvor tilsynsmyndigheden ud fra miljørisikoscore vurderer, at der skal føres flere tilsyn, enten som samlet tilsyn eller som deltilsyn målrettet de aktiviteter, der er årsagen til det ekstra tilsyn.

3. **Kampagnetilsyn** – afgrænset, målrettet tilsynsindsats mod en branche eller et miljøtema. Kampagnernes tema kan tage udgangspunkt i de største miljømæssige udfordringer eller lokale problemer, vi oplever hos virksomhederne og landbrugene. Eksempler kan være opbevaring af farligt affald og kemikalier, sortering af affald til genanvendelse, kontrol af møddingsbeholdere m.m. Tilsynskampagnerne opstiller mål for indsatsen og effekten skal ligeledes vurderes og afrapporteres.

Tilsyn, som gennemføres i forbindelse med tilsynskampagner regnes som et prioriteret tilsyn. Bornholms Regionskommune skal fra 2014 udføre to tilsynskampagner om året, som afrapporteres en gang om året digitalt på kommunens hjemmeside.

Udover de planlagte tilsyn foretager vi også tilsyn ved:

- Opfølgende tilsyn på håndhævelse af miljøforhold
- Klager over miljøforhold
- Akutte miljøuheld
- Ved udarbejdelse af miljøgodkendelser eller revurdering af eksisterende godkendelse.

Planlægning, udførelse og afrapportering af miljøtilsyn:

Inden for de enkelte kategorier og ud fra miljørisikovurderingen fastsættes årligt hvilke virksomheder og husdyrbrug, der er omfattet af tilsyn. Det er Bornholms Regionskommune generelle administrative praksis, at kommunen varslers forud tilsynet. Tilsyn kan dog også ske uanmeldt.

Tilsynsarbejdet er baseret på dialog med den hensigt, at virksomhederne og husdyrbrugene ser miljøtilsynet som en hjælp til at overholde lovgivningen samt en vejledning om miljøforbedringer.

Tilsynet udføres oftest sammen med den driftsansvarlige. I forbindelse med tilsynet vil det blive vurderet, om der skal ændres i virksomhedens miljørisikovurdering.

Efter tilsynet udarbejdes en tilsynsrapport, hvor de miljømæssige forhold, der er ført tilsyn med, beskrives. Hvis tilsynet giver anledning til håndhævelse, vil det fremgå af rapporten.

Offentliggørelse af tilsynsrapporterne:

Miljøtilsynsbekendtgørelsen kræver, at virksomheder og husdyrbrugs tilsynsrapporter skal offentliggøres. For IE-virksomheder og IED-husdyrbrug træder kravet i kraft fra 7. januar 2014 og for øvrige virksomheder og husdyrbrug omfattet af bekendtgørelsens § 1, stk. 2 er fristen 7. juli 2015.

Samarbejdsrelationer med andre myndigheder

Tilsynsarbejdet kan udføres i samarbejde med andre teams eller centre i Bornholms Regionskommune, når det er relevant.

Andre der kan samarbejdes med i forbindelse med tilsynsopgaverne, er: fx Bornholms Landbrug, Politiet, Arbejdstilsynet, Forsyningsselskabet, Skat, Miljøstyrelsen, Landbrugs- og Fiskeristyrelsen, Fødevarestyrelsen og Embedslægen.

Bornholms Regionskommune samarbejder internt på tværs. Samarbejdet bidrager til at højne kvalitet og ensartetheden mellem sagsbehandlere på tværs af kommunen. Sammen tilrettelægges endvidere faglige temamøder og fælles efteruddannelse og gennem møderne opnås fælles forståelse og praksis fx som følge af nye love og regler.

Vi deltager endvidere i netværk med KL og landets øvrige kommuner i henholdsvis Industrinetværk og landbrugsnetværk.

